

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 6, 2016

Інститут інформаційних технологій і засобів
навчання НАПН України
Відділ компаративістики інформаційно-освітніх
інновацій

МІЖНАРОДНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ І ІНФОРМАЦІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ ICILS 2013 (INTERNATIONAL COMPUTER AND INFORMATION LITERACY STUDY) ЯК ІНСТРУМЕНТ ОЦІНЮВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Міжнародне дослідження комп'ютерної і інформаційної грамотності ICILS 2013 (International Computer and Information Literacy Study) це порівняльне дослідження в галузі освіти, що ініційоване Міжнародною асоціацією оцінювання навчальних досягнень (International Association for the Evaluation of Educational Achievement – IEA, <http://www.iea.nl/>), яка більше 50 років проводить крос-національні дослідження навчальних досягнень. У дослідженні ICILS 2013 застосовуються інноваційний, комп'ютерно орієнтовані інструменти для оцінювання комп'ютерної та інформаційної грамотності учнів, що поєднує в собі інформаційну грамотність, критичне мислення, технічні навички та навички спілкування, і застосовується в багатьох контекстах з різною метою, а також здатність використовувати комп'ютери для навчання і життя, ефективною та гармонійною життєдіяльністю як в навчальному закладі, на робочому місці, так і в громадянському суспільстві.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 6, 2016

Міжнародне дослідження комп'ютерної і інформаційної грамотності ICILS 2013 висвітлює результати, що пов'язані з ІКТ програмами в галузі освіти, а також роль і вплив школи та вчителя на навчальні досягнення учнів з комп'ютерної та інформаційної грамотності. Обмін цифровою інформацією, розуміння проблем, пов'язаних з безпечним і відповідальним використанням електронної інформації, пошук, обробка, оцінка інформації, вивчення факторів, що впливають розвиток ІК-компетентності учня, досвід вчителів, їх ставлення щодо ІКТ у навчанні –коло проблем, яких торкається дослідження.

Основними аспектами, на яких було зосереджене дослідження ICILS 2013 були:

- розбіжності у рівні комп'ютерної та інформаційної грамотності учнів в різних країнах та у межах однієї країни;
- фактори, що впливають на комп'ютерну та інформаційну грамотність учнів: загальний підхід до навчання комп'ютерній та інформаційній грамотності, методики навчання, особисте ставлення вчителя та ІК-компетентність, доступ школи до ІКТ, професійна підготовка і розвиток вчителя, участь школи у реалізації програм з навчання комп'ютерній та інформаційній грамотності;
- які індивідуальні особливості впливають на сформованість комп'ютерної та інформаційної грамотності учнів, які відмінності мають ці особливості у різних країнах, а також у межах однієї країни, у якій мірі корелюється результат вимірювання з самооцінюванням, якою є ця кореляція між країнами і групами учнів;
- які особисті і соціальні аспекти (гендерний, соціально-економічний, мовний та ін.) пов'язані з комп'ютерною та інформаційною грамотністю.

В ході дослідження була проведена оцінка рівня інформаційної та комп'ютерної грамотності 60 000 учнів, 35 000 вчителів із 3 300 шкіл в 21 країні-учасниці.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 6, 2016

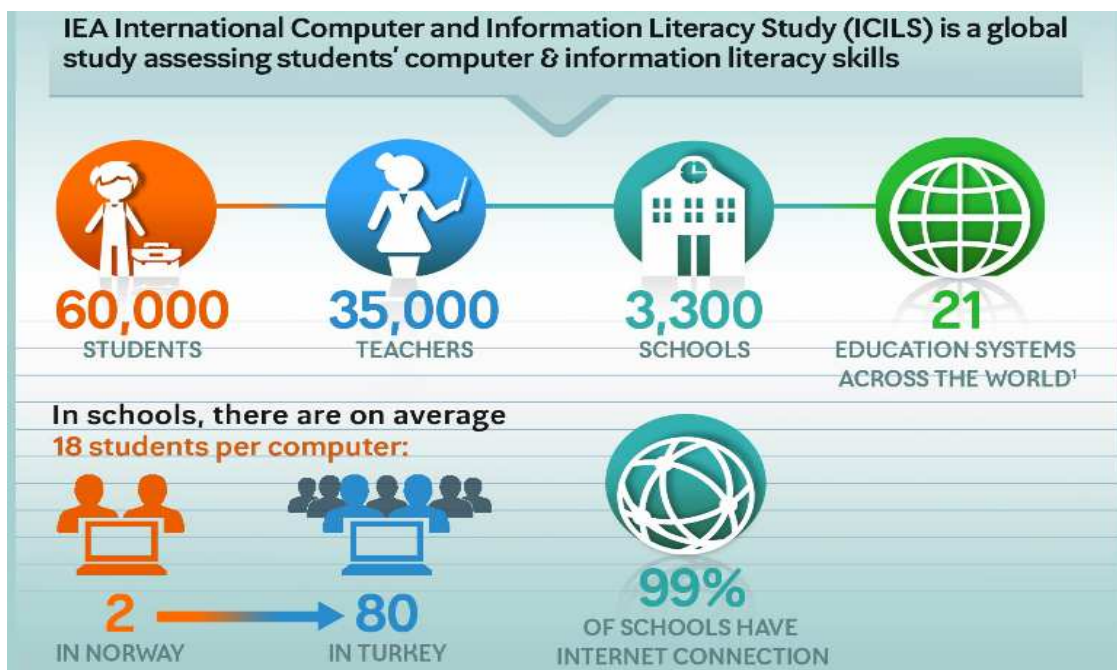

Рис.1.

Серед статистичних даних (Рис.1) можна побачити, що кількість учнів що працюють на одному комп'ютері відрізняється від країни до країни, так найвищий показник у Норвегії, де за одним комп'ютером працює 2-а учні, і найбільша кількість учнів на один комп'ютері, а саме 80 осіб, у Туреччині.

Для градування навчальних досягнень учнів ICILS 2013 було визначено 4 рівні:

Рівень 4. Учні, що володіють ІКТ на 4 рівні, обирають найбільш релевантну інформацію для використання в комунікативних цілях. Вони оцінюють корисність інформації на основі критеріїв, що пов'язані з оцінкою її актуальності і надійності на основі її змісту і джерела. Ці учні створюють інформаційні продукти, які відповідають контексту і комунікативній меті. Вони також використовують відповідні функції програмного забезпечення для реструктуризації і представляють інформацію таким чином, що вона узгоджується з звичайними уявленнями про її презентацію, та здатні адаптувати

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 6, 2016

цю інформацію, щоб задовольнити потреби аудиторії. Учні, що працюють на рівні 4, також демонструють обізнаність щодо прав інтелектуальної власності.

Рівень 3. Учні, що працюють на 3 рівні, демонструють здатність самостійно працювати з ІКТ для пошуку інформації і володіють інструментами її обробки. Вони обирають найбільш доречні інформаційні ресурси, користуються різноманітними інформаційними джерелами, щоб дати відповіді на конкретні питання, дотримуються інструкцій при використанні програмного забезпечення для редагування та переформатування інформаційних ресурсів. Вони усвідомлюють, що достовірність веб-інформації може залежати від особистості, досвіду і знань, а також мотивів тих, хто її створював.

Рівень 2. Учні, що працюють на рівні 2, за допомогою ІКТ виконують базові завдання щодо пошуку інформації та її обробки. Вони знаходять інформацію із вказаних електронних джерел, редагують її, додають до її змісту відомості, створені в інших форматах, виконуючи відповідні конкретні інструкції. Вони створюють прості інформаційні продукти, демонструючи послідовність проектування. Учні, що працюють на 2 рівні, демонструють розуміння механізмів для захисту особистої інформації, а також обізнаність про деякі наслідки приватного доступу до персональної інформації.

Рівень 1. Учні, що працюють на 1 рівні, демонструють функціональні знання роботи з комп'ютером в якості інструменту і базове розуміння наслідків у разі доступу до комп'ютеру декількох користувачів. Вони використовують стандартні програми для виконання основних комунікаційних завдань і здатні додати відомості до змісту інформаційних продуктів. Вони знають про основні базові конвенції щодо електронних документів.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 6, 2016

Рис. 2.

На малюнку (Рис. 2.) представлена інфографіка, що демонструє окремі результати Міжнародного дослідження комп'ютерної і інформаційної грамотності ICILS 2013 (International Computer and Information Literacy Study). Для порівняння наведено результати оцінювання декількох країн-учасниць: Чеської Республіки, Норвегії, Кореї, Польщі та Австралії. Найбільший відсоток респондентів, що посіли Рівень 1 *Знання базового програмного забезпечення* (Knowledge of basic software) та Рівень 2 *Базове використання комп'ютерів як інструменту для роботи з інформаційними ресурсами* (Basic knowledge of computer as information resource) із Чеської Республіки (98%), Норвегії (95%) та Австралії (94%). Учасники дослідження із Чеської Республіки, Кореї, та Австралії дістали відсотки 37%, 35%, 34% відповідно щодо *Знань і навичок з ІКТ для збору і використання інформації* (Sufficient knowledge and skills of ICT for information gathering and use). Після тестування, що визначав рівень *Критичного мислення процесі пошуку інформації в Інтернеті* (Critical thinking while searching for information online) на 4-ому рівні опинилися респонденти у таких

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 6, 2016

відсотках: Чеська Республіка та Норвегія 3%, Польща та Австралія 4%, Корея 5%.

Черговим дослідженням, що буде проводити Міжнародна асоціація оцінювання навчальних досягнень (International Association for the Evaluation of Educational Achievement – IEA) у галузі ІКТ стане ICILS 2018, яке включатиме в себе оцінку реального стану інформаційної грамотності, управління та комунікацій із використанням ІКТ. У оцінюванні візьмуть участь учні восьмого року навчання.

Змістом основних аспектів, на яких буде спрямоване дослідження ICILS 2018, стануть:

- демонстрування базових знань і розуміння щодо використання комп'ютера;
- пошук і визначення актуальності і достовірності цифрової інформації;
- управління цифровою інформацією з метою її зберігання, повторного використання і ефективного інтерпретування;
- редагування і створення інформаційних продуктів відповідно до конкретної контексту, аудиторії та мети;
- розуміння того, як може бути використані ІКТ для комунікацій та поширення інформації;
- розуміння наслідків безпечного і етичного використання цифрової інформації.

Оцінювання буде організоване у вигляді модулів, кожен з яких міститиме низку невеликих дискретних завдань, на виконання яких відводиться, як правило, біля хвилини, та завдань, що потребують 15-20 хвилин для виконання. Наприклад, завданням на 15-20 хвилин буде створення інформаційного продукту, наприклад, постеру, презентацію чи веб-сайту. Учням можуть запропонувати використовувати простий конструктор сайтів для створення веб-сторінки, або онлайн інструменти бази даних, для того, щоб вибрати і адаптувати інформацію і створити інформаційний лист для своїх однокласників.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

№ 6, 2016

Опитування, так само як і в попередніх дослідженнях, будуть проводитися серед учнів, вчителів, адміністраторів освітньої галузі та збирати інформацію щодо освітньої політики, навчальних планів, освітніх ресурсів і практик, пов'язаних з ІКТ в різних країнах, а також дані щодо використання учнями ІКТ у навчанні як у школі, так і поза школою.

Література

1. <http://www.iea.nl/icils-past-cycles> - Сайт Міжнародного дослідження комп'ютерної і інформаційної грамотності ICILS 2013 (International Computer and Information Literacy Study) Міжнародної асоціації оцінювання навчальних досягнень (International Association for the Evaluation of Educational Achievement – IEA).
2. Fraillon, J., Schulz, W., & Ainley, J. (2013). International Computer and Information Literacy Study: Assessment framework. [Electronic resource] //Amsterdam: IEA. – Mode of access:
http://research.acer.edu.au/cgi/viewcontent.cgi?article=1010&context=ict_literacy
3. Preparing for Life in a Digital Age Julian Fraillon John Ainley Wolfram Schulz Tim Friedman Eveline Gebhardt Assessment framework. [Electronic resource]// Australian Council for Educational Research (ACER), Melbourne, Australia: IEA . – Mode of access:
http://www.iea.nl/fileadmin/user_upload/Publications/Electronic_versions/ICILS_2013_International_Report.pdf

Матеріал підготувала: Гриценчук О.О., науковий співробітник.

Адреса: Україна, 04060, м. Київ, вул. Максима Берлінського, 9
тел./факс: (044) 440-96-27

<http://iitlt.gov.ua>

e-mail: iitlt@iitlt.gov.ua